

Izhaja vsak dan razen sobot, nedelj
in praznikov.
Issued daily except Saturdays,
Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravljalni prostori:
2687 South Lawndale Ave.

Office of Publication:
2687 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

TO-YEAR XXXI.

Cena lista je \$6.00

Entered as second-class matter January 16, 1935, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1979.

CHICAGO, ILL., PONDELJEK, 6. FEBRUARJA (FEB. 6), 1939

Subscription \$6.00 Yearly

STEV.—NUMBER 25

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Policija v Barceloni lovi nasprotnike fašističnega režima

Avtoritete zapretilo z masnimi eksekucijami po aretaciji več sto sumljivih oseb. Fašistični letalci ubili in ranili petsto civilistov v napadu na začasno glavno mesto španske vlade. Premier Negrin predložil mirovne pogoje. Franco obljubil pomilostitev beguncem

Barcelona, 4. febr. — Splošna je bila proti nasprotnikom fašističnega režima, ki so v fašistični seznam omenjeni kot osebe, ki so si umazale roke s krvavimi lastnimi bratovi, je v mahu. Policija je v zadnjih dneh aretirala več sto oseb in avtoritete napovedujejo, da bo več teh postavljena ob zid in ušljena.

Juando Barribero, bivši predsednik španskega parlamenta, je bil v Barceloni, s Pomares, bivši sodnik, Fernando Berenguer, mornariški inženir, in Elola, bivši prosek, so bili med prvimi, ki jih je nova policija aretirala. Nevest, ki pa še ni potrjena, se je, da je bil Barribero, se je ušljen.

Premier Stojadinović resigniral

Cvetković sestavi novo jugoslovansko vlado

BELGRAD, 5. febr. — Nesoglasje v kabinetu Milana Stojadinovića glede reševanja avtonomnega gibanja na Hrvaškem je povzročilo padec vlade. Knez Pavel, jugoslovanski regent, je po resignaciji premierja Stojadinovića poveril sestavo novega kabineta Dragiši Cvetkoviću, enemu izmed petih ministrov, ki so izzvali vladno krizo.

Cvetković je bil minister ljudskega zdravja v Stojadinovićevi vladi od 1. 1935, od ustanovitve Splošne zveze strokovnih uni. On je star 46 let in znan kot nasprotnik diktature.

Hrvatje že dolgo vodijo opozicijo proti srbskemu režimu v Belgradu in gibanje za avtonomno Hrvaško. Oni zahtevajo, da postane Zagreb glavno mesto neodvisne hrvaške države.

Redni poleti med Ameriko in Evropo

Letala bodo prevažala pošto in potnike

Washington, D. C., 4. febr. — Redni poleti med Ameriko in Evropo se bodo pričeli pred prvimi junijem po izjavi državnega departmanta, v kateri pravi, da je Velika Britanija že dala dovoljenje ameriški letalski družbi Pan-American Airways.

Direktorji te družbe so naznanili, da bi se prekomorski poletni leti lahko pričeli že v marcu, toda kompanija še ni dobila dovoljenja od federalne letalske avtoritete. Zasieljanje o tem in subvencijah se bo pričelo šele v marcu.

Glavna letalska črta bo šla iz New Yorka preko Fundlandije in od tam do Fynesa ob izlivu reke Shannon, Irsko, in dalje do Southampton, Anglija. Črta je dolga okrog 3500 milj. Te črte se bodo letala držala v poletnem času, v zimskem pa druge, ki bo šla od Charlestona, S. C., do Bermude, od tu do Azorskih otokov in potem do Lizbone, Portugalska, in dalje do Marseille, Francija.

Družba Pan-American Airways ima pripravljeni dve letali za prekomorske polete, tri nadaljnja pa bodo zgrajena v nekaj tednih. Letala bodo prevažala pošto in potnike.

Bomba eksplodirala na podzemski železnici

London, 4. febr. — Ena oseba je bila ranjena, ko je eksplodirala bomba na postaji podzemske železnice v Londonu. Avtoritete trdijo, da so bombo položili irski teroristi.

Jenih, ko so fašistični letalci napadli Valencijo, pristaniščno mesto ob Sredozemskem morju, z bombami letalci so vrgli na mesto čez sto bomb.

Roosevelt potiska Ameriko v vojno?

Naciji grozijo z bojkotom

Berlin, 4. febr. — "Roosevelt je sovražnik svetovnega miru št. 1," piše list Hamburger Fremdenblatt, poleg tega pa ga opisuje kot diktatorja, "ki je propadel."

Vsi nacijski listi so pričeli napadati Roosevelta, ko so prišla v Berlin poročila iz Washingtona, da je obljubil pomoč Veliki Britaniji in Franciji, ako se bosta zapletli v vojno z Nemčijo in Italijo. Listi pišejo, da zija veliki kanjski prepad med Rooseveltom in ameriškim ljudstvom, ker je izjavil, "da je ameriška obramba črta ob Reni." Naciji očita Roosevelt, da je začel vojno agitacijo na pritisk židovskih bankirjev. "Roosevelt potiska Ameriko v vojno po zahtevah židov," piše Angriff.

Voelksischer Beobachter pravi, da je Roosevelt sovražnik miru, ker podžiga vojno hysterijo. Ta in drugi listi grozijo, da bo Nemčija bojkotirala ameriški bombaž, ki ima tam 80,000,000 odjemalcev. "Kje bo Amerika dobila odjemalce, če bo izgubila tržišča v Nemčiji?" vprašuje nacija.

Mooney se hoče ločiti od žene

Zena se upira razporoki

San Francisco, Cal., 4. febr. — Rena Mooney, žena Toma Mooneyja, je napovedala boj svoje moči, ki je bil nedavno izpuščen iz državne ječnice in se hoče sedaj ločiti od nje. Izjavila je, da se bo odločno borila proti razporoki.

Mooneyjeva žena je z drugimi vred, ki so sodelovali z njo, rešila svojega moža pred smrtjo na vešalih, ko je bil obsojen v smrt na obravnavi po eksploziji bombe, ki je ubila deset ljudi 1. 1916, ko se je vršila parada za vojno pripravljenost v San Franciscu. V zadnjih 22 letih se je silno trudila v naporih, da dobi Mooney svobodo. Kakor hitro je guvernir Olson dal Mooneyju svobodo, je slednji naznanil, da se hoče ločiti od svoje žene pod pretezo, da sta šla daleč narazen v letih, ko je bil on v zaporu.

"Poročena sva že 27 let in oba sva se postarala," je rekla Mooneyjeva žena. "Jaz sem stara 61 let in rada bi živela z Mooneyjem, kakršen je bil pred 22 leti, ostale dni svojega življenja. Ako pomislim na vse trpljenje, ki sem ga prestala v letih, ko je bil Tom v zaporu, mi je ideja ločitve zoprna. Tom se me je menda naveličal in bi se me zdaj rad iznebil."

Mooney je pa izjavil, da se ne bo pobotal s svojo ženo, zaeno pa je obdolžil svoje sovražnike, da so oni razkrili spor z njegovo ženo. "Sovražniki me hočejo oblatiti in s tem diskreditirati delavsko gibanje ter podpornike tega gibanja, katerim se moram zahvaliti za svojo svobodo," je rekel Mooney.

Vatikan pobija Hitlerjevo trditev

Rim, 4. febr. — L'Osservatore Romano, glasilo Vatikana, pobija Hitlerjevo trditev, da njegova vlada ne preganja katoličanov v Nemčiji. Kot dokaz persekucije omenja restrikcije verske vzgoje, razpust Katoliške akcije, nove nacijske poročne obrede in odpravo cerkvenih šol. Dalje mu očita, da je on odgovoren, ker so katoliške cerkve v Nemčiji prazne, in odpadništvo.

ROOSEVELT POBJIJA TRDITVE NASPROTNIKOV

Nikdar ni rekel, da je prva obrambna črta v Franciji

ZUNANJA POLITIKA POJASNJENA

Washington, D. C., 4. febr. — Predsednik Roosevelt je v večerjem razgovoru z reporterji izjavil, da ni nikdar trdil, "da je prva ameriška obrambna črta ob Reni, ob meji med Francijo in Nemčijo." Roosevelt je rekel, da je to premišljena laž, katero so skovali nasprotniki in jo zdaj širijo časopisni magnati, da diskreditirajo njegovo administracijo.

Poročila, da je Roosevelt izjavil, da je prva ameriška obrambna črta v Franciji, so se pričela širiti po konferenci med njim in člani senatnega odseka za militaristične zadeve. Na tej seji je bila med drugim diskuzija o prodajanju ameriških bojnih letal Franciji. Člani odseka so hoteli predvsem vedeti, ali bo Francija plačala letala v gotovini, kar je Roosevelt potrdil.

V razgovoru s poročevalci je Roosevelt pojasnil ameriško zunanjo politiko. Ta je:

Amerika je proti vsaki vojaški zvezi z evropskimi državami in vmešavanju v evropske afeje. Amerika je za vzdrževanje svetovne trgovine z vsemi državami brez izjeme.

Ameriška vlada bo še nadalje podpirala napore glede redukcije in omejitve oboroževanja.

Kot država in narod je Amerika za vzdrževanje politične, ekonomske in socialne neodvisnosti vseh držav na svetu.

Roosevelt je dal rekel, da so oni, katere on smatra za vojne agitatorje, deležni slavošpevov od vlad tistih držav, ki so proti ekonomski in politični neodvisnosti drugih držav.

Sporazum med Jugoslavijo in Rumunijo

Skupna obramba teritorialne integralnosti

Belgrad, 4. febr. — Dogovor med Jugoslavijo in Rumunijo, ki določa skupno obrambo teritorialne neodvisnosti, je bil na znanje po konferenci med jugoslovanskim premierjem in rumunskim zunanjim ministrom. Dogovor vsebuje štiri točke, ki so:

Skupna obramba obstoječih mej, prijateljsko stališče napram vsem podonavskim državam, zlasti pa napram Ogrski in Bolgariji in ojačanje zveze med Jugoslavijo in Rumunijo. Dalje sta jugoslovanski premier in rumunski zunanjí minister Gafencu odobrila načrt glede gradnje ceste, ki bi spojinila Trst s Črnim morjem. Cesta naj bi šla skozi Zagreb, Belgrad in Bukarešto.

Predstavnika obeh držav sta izrazila željo po izločanju odnosov z Madžarsko, toda ogrske zahteve glede revizije meje sta odklonili.

Dvajset ranjenih v bombni eksploziji

Budimpešta, Ogrska, 4. febr. — Dvajset oseb je bilo ranjenih večeraj, ko je eksplodirala bomba v židovski sinagogi v Budimpešti. Devet izmed teh je dobilo težke poškodbe, katerim bodo morda podlegli. Policija je aretirala šest fašističnih študentov, katere je osumila, da so položili bombo.

Domače vesti

Calumetske novice

Calumet, Mich. — Rojak Martin Sterk je pred sodiščem priznal vlom in tatvino, toda sodnik mu je odpustil zaporno kazen in ga postavil le pod policijsko nadzorstvo za dobo petih let. — Anton Plut, ki ima farmo v Boot Jacku, se je moral ponovno podati v kliniko bratov Mayo v Rochesteru, Minn. — Deset slovenskih dečkov in deklet je zadnje dni doživelo pouk v calumetski srednji šoli. — Zadnje dni sta bila poročena Richard Broberg iz Lake Lindena in Anna Kováčik iz Raymboultowna.

Vesti iz Penne

Steelton, Pa. — Tu je umrl Martin Černugelj, star 76 let in rojen v Grabrovcu pri Metliki v Beli Krajini. V Ameriki je živel 89 let in tu zapušča ženo, dva sinova in hčer. — V Farrellu, Pa., je John Bačič obtožil štiri gl. odbornike Hrvaške Bratske Zajednice zarote in enega od teh še posebej krive prisega. Obtoženi so John D. Butković, gl. predsednik, Vinčo Vuk, gl. blagajnik, Anton B. Gregorič, gl. računovodja in Nik Komlin, gl. nadzornik, vsi iz Pittsburgha; poleg teh sta obtožena še dva odbornika društva 126 HBZ v Farrellu. Obtožnica proti gl. tajniku Antonu Derkosu in pok. gl. tajniku Božu Jociću, je bila zavržena. Obtoženci so položili po \$1000 kavelje vsak in zaslišani bodo pred veleporoto v marcu. Bačičeva obtožba se glasi, da je omenjena šestorica njega po krivem obtožila poverbe pri društvu in na podlagi te obtožbe je moral Bačič plačati kazen \$1000.

Nov grob v Indianapolisu

Indianapolis. — Tu je pred kratkim umrla Frances Trante, stara 44 let in rojena v Gornjem Suhadolu pri Velikih Brunicah. V Ameriki je živela 25 let in tu zapušča moža, dva sinova, dva brata in tri sestre.

Clevelandske vesti

Cleveland. — Dne 31. jan. je v bolnišnici umrla Mary Zupančič, roj. Lavrič, stara 59 let in doma iz Prečne pri Novem mestu. V Ameriki je živela 31 let in tu zapušča moža, dva sinova in štiri hčere. — Dragica Petrovič, 56-letna Hrvatka, se je po nesreči zadušila s plinom. — Anthony J. Klančar je poanglezil Cankarjevo črtico "Istrski osel" in jo objavil v vseeuščilski literarni reviji Skyline v Clevelandu.

Star farmar umri

Enumelaw, Wash. — Zadnje dni je umrl farmar Peter Verhovnik, star 80 let. V Ameriki je živel 51 let in tu zapušča ženo, dva sinova, šest hčere in več vnukov ter pravnukov.

Milwauške novice

Milwaukee. — Dne 29. jan. je naglo umrl za srčno kapjo Anton Krivic, star 48 let in doma od Mirne peči na Dolenskem. Zapušča ženo, dva posinovljenca, tri pohčerine, brata in sestro. — Dalje je za srčno kapjo naglo umrla Mary Razbornik, stara 52 let in rojena v Maliju pri Sv. Francišku v Savinjski dolini. V Ameriki je bivala 35 let in tu zapušča moža, dva sinova, tri hčere in tri brate. — Zadnje dni sta bila poročena Martin Jelenc in Mary Puncer, vdova po Viktorju Puncerju.

Kampanja proti postopačem v Rusiji

Moskva, 4. febr. — Prva smrtna obsodba v zvezi s kampanjo proti lenuhom in postopačem je bila izrečena v Rusiji. S. V. Morozov je bil obsojen v smrt, ker je napadel direktorja neke usnarne potne, ko ga je direktor kaznoval zaradi kršenja delavske discipline. Morozov je bil spoznan za krivega terorizma. Upravitelj kolektivne kmetije in njegov pomočnik sta bila tudi

PRELOM ODNOŠAJEV MED RUSSIJO IN OGRSKO

Moskva odpoklicala poslanca iz Budimpešte

MADŽARSKA SE UDALA PRITISKU

Moskva, 4. febr. — Uradno naznanilo pravi, da je sovjetska vlada pretrgala diplomatske odnose z Ogrsko, ker se je slednja pridruživla protikomunističnemu paktu, v katerem so povezane Nemčija, Italija in Japonska. V naznanilu je rečeno:

"Litvinov (sovjetski zunanji komisar) je informiral ogrsko vlado, da Rusija zapre poslaniški urad v Budimpešti in odpokliče poslanika, zaeno pa pričakuje od Ogrske, da bo tudi ona zaprla svoj poslaniški urad v Moskvi. Politika ogrske vlade dokazuje, da se je Budimpešta uklonila zunanjemu pritisku s pridružitvijo protikomunističnemu paktu. S tem je delno že izgubila svojo neodvisnost. Interesi Ogrske niso v soglasju s cilji agresorjev, toda vlada se je kljub temu podala. V situaciji, kakršna je, je pretrganje diplomatskih odnosov med Sovjetsko unijo in Ogrsko, upravičeno."

Protikomunistični pakt sta sklenili Nemčija in Japonska v novembru 1. 1936 in leto dni pozneje se mu je pridružila Italija. Pakt je bil sklenjen, "ker podpisnice vedo, kakšne cilje zasleduje komunistična internacionala. Ti so podžiganje upora v drugih državah z vsemi sredstvi, s katerimi razpolaga internacionala."

Budimpešta, 4. febr. — Ogrska vlada je naznanila potem, ko je bila informirana iz Moskve, da bo slednja zaprla svoj poslaniški urad v Budimpešti, da bo tudi ona zaprla svoj poslaniški urad v Moskvi.

Japonska zahteva izzvala proteste

Japonska podmornica se potopila

Sanghaj, 4. febr. — Japonska zahteva, naslovljena tujcem v Kulingu, kitajskem letovišču južnozapadno od Hankowa, bivšega kitajskega glavnega mesta, da se morajo takoj izseliti, je izzvala proteste. Med tujci je več bolnih ljudi, ki se zdravijo v letovišču, in izselitev v tem času bi nekaterim morda prinesla smrt.

O japonski zahtevi so bili informirani konzuli zunanjih držav, med temi ameriški. Med tujci, ki se zdravijo v letovišču, je večje število ameriških državljanov. Japonci so naznanili ofenzivo proti kitajskim guerilcem pri Kulingu, ki nadlegujejo japonske čete in zahtevajo evakuacijo tujcev.

Tokio, 4. febr. — Vlada je večeraj uradno naznanila, da je bila japonska podmornica I-63 potopljena v rokvu Bungu in da je 40 članov posadke utonilo.

Podmornica se je potopila po koliziji z neko drugo podmornico na manevrih, ki so se vršili v zalivu med japonskim otokom Kiuom in Šikokom, okrog štiristo milj južnozpadno od Tokija.

Admiral Mitsumasa Yonaj je tako obvestil cesarja Hirohito o nesreči. Podmornica I-63 je bila zgrajena pred desetimi leti.

obsojena v zapor, ko so priče pred sodiščem izpovedale, da sta odgovorna za smrt devetih starih žensk, ki sta jih poglala na težko delo na koruzna polja.

Novice iz starega kraja

Iz Slovenije

V Zagorju so sredi januarja tretirali Vlada Trobo in Marika Grlica, ki sta osumljena, da sta v družbi Ivana Unučiča izšla zadnje čase celo vrsto vlovov in ropov. Odvedli so ju v zapore v Mariboru.

V Leskovcu pri Sv. Andražu v okolici Ptujja je 13. jan. ogenj uničil hišo in ostala poslopja veleposelnika Ignaca Vindiša z Brega. V hiši je imel Ivan Pinčič svojo trgovino v najemu in zgorelo mu je blago.

Pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah je 12. jan. kurji tat u bil 59-letni Marijo Rošovo, ko bil zvečer v kokušnjak krmit perutino. Pet ur po napadu je umrla, ubijalca pa še niso dobili.

Pri graščini Klevčevca med Mokronogom in Smarjetu na Dolenjskem je sredi januarja stori nesrečno smrt 35-letni Franc Uim, ki je bil z bratom Antonom vred lastnik graščine. Zgrabila ga je za roko transmisija na žagi pri gradu in ga do smrti razmesarila. Umrl je med prevozom v bolnišnico.

V Šmartnem ob Savi je zdaj prišel na dan umor, ki ga je posestnik Lojze Marn izvršil nad svojim bratom Viktorjem. Po letu 1936 je naglo izginil čevljarji pomočnik Viktor Marn. Zdaj so ga odkrili, da je Viktorja ubil s kolom njegov brat Lojze in truplo je potem vrgel v apnenico, katero je zalil s cementom. Umril je brata zaradi tega, da si prihrani doto, katero bi mu moral izplačati. Truplo so zdaj našli na Lojzeta, Marna aretirali.

V Celju narašča brezposelnost. Mestna borza dela je 10. jan. izkazovala 1016 brezposelnih moških in žensk.

V Ljubljani so sredi januarja podražili mleko. Prebivalci so bili razburjeni in otroci prikrjani.

V Martjancih v Prekmurju je 14. jan. umrl Geza Vezir, predsednik občine Martjanci in po starosti 50. letu starosti.

V Domžalah so 9. jan. pokopali Ivana Stenovca, šolskega upravitelja, ki je 27 let učiteljeval v Žireh in Domžalah.

V škofjeloškem okraju se je pojavila davica in dva otroka sta že umrla.

Ivan Unučič iz Skočjana na Dolenjskem, vodja tatinske in vromilske družbe, ki so ga aretirali sredi januarja, je bil spoznan kot prostovoljec v Francoski fašistični armadi na Špankem. Unučič kot pustolovec prve vrste, ki se je klatil že po vsem svetu, je prišel v Španijo takoj v začetku civilne vojne in bil je narednik v Francoski uporni armadi, prejemal pa je 11 pezet plače na dan. Po nekaj mesecih je pa pobegnil iz Španije in se vrnil v domovino.

V Logatcu je 16. jan. umrl Gregor Mihevc v starosti 92 let. Bil je najstarejši Logačan in napreden človek. Leta 1889 je odšel v Ameriko, kjer je bil pet let, nakar se je vrnil v domovino in potem je stalno vodil kmetije.

V Celju je 17. jan. 18-letna Tajka Justih, dijakinja trgovske šole in hči ravnateljke banke Druge Justina, po nesreči padla skozi okno drugega nadstropja na ulični pločnik in se je na mestu ubila.

V Zadovinku pri Krškem na parni žagi se je 17. jan. smrtno ponesrečil 18-letni delavec Franc Marolt, kmečki sin iz Leskovca. Zgrabil ga je jermen pri črklarki in ga potegnil pod žago, ki ga je razrezala.

KER JE BRANIL SESTRO, JE UMORIL SVAKA

Ljubljana, 13. januarja. — Na ljubljanskem sodišču je danes potno v popoldne zasedal veliki kazenski senat, v katerem so pod predsedstvom s. o. s. Kraja sodelovali s. o. s. Brelih, Ledernas, Fellahar in Kokalj. Sodili so mladoletnemu Avgustu Mocu iz Primostka pri Krpu in Ben Krajinu, ki je bil obtožen, da

jih je na današnji razpravi zaslislalo sodišče, govorile v obtoženčev prid, pa nasprotno niso mogle nič dobrega povedati o pokojniku.

Po daljšem posvetovanju je veliki senat obsodil Avgusta Moca na 4 leta zapora zaradi zločinstva umora v smislu § 167/4 k. z., enako kakor novomeško sodišče, v to kazen pa mu je vstelo preiskovalni zapor. Zasebno udeleženko je sodišče zavrnilo s njenimi odškodninskimi zahtevami na pot civilne pravde. V razlogih je predsednik senata poudaril, da sodišče ni moglo dati vere obtoženčevemu zagovoru v smislu silobrana. Sodišče je mnenja, da je res prišel sestrama na pomoč in da potem iz jeze, ker je pokojni tepel njegovo sestro in pod vplivom močnega udarca v nos v hudi trenutni razdraženosti in naglici ni imel časa premisliti, kaj bo napravil. Obtežljivo za odmero kazni je bilo, da se je poleg smrtonosne sekire poslužil tudi noža, olajšilo pa dejansko priznanje.

Angleška veleposest propada

Donos zemlje je vedno manjši. Grofje in plemenitaši odprodajo zemljo in se selijo v mesta

Angleška je bila nekoč tipična dežela veleposesti. Ta veleposest pa se sedaj naglo drobi. Angleški grofje in ostali plemenitaši so bili tako, kot pri nas graščaki, lastniki ogromnih površin zemlje. Njihova last so bile in so še cele vasi in manjša naselja. Posamezne grofije merijo še dandanes po 8000 hektarjev zemlje, od česar odpade do 1000 hektarjev na gozdne parcele. Ti plemenitaši so že davno pred vojno oddajali svojo zemljo v zakup. Imeli so do 100 zakupnikov-kmetov, ki so jim plačevali po 3,75 funt sterlinga za 1 acre (40 arov) letne najemnine. Tako je prejel tak veleposestnik do 75.000 funtov sterlingov letno zakupnine. Zato pa je povabil enkrat na leto vse kmete-zakupnike in jih pogostil. Po vojni, ko je kriza zajela poljedelstvo, so morali veleposestniki znižati zakupnino najmanj za 50 odstotkov.

Pa tudi kmetje-zakupniki so se morali omejiti. Svoj čas je vsak tak kmet zaposloval do 10 poljedelskih delavcev, odkar je nastopila kriza, odpade na kmet-zakupnika komaj po 5 delavcev.

Veleposestnik sam pa zaposluje še vedno po 20 lovskih čuvajev, 20 do 30 gozdnih delavcev, 20 do 40 vrtnarjev, kočijažev, strežnikov, kuharjev, hišnih poslov, pisarjev in knjigovodij. To je ogromen aparat, ki ga ni mogoče več kriti z dohodki posestva.

Bogati plemenitaši so kaj radi reprezentirali. Znano je, da je en sam grof prirejal pojedine, na katere je prišlo po 470 oseb in to celo parkrat mesečno. Pri taki pojedini je pojedel in popil sleherni gost najmanj za 5 funtov sterlingov ali skupno 2350 funtov sterlingov. Tako so grofje in ostali plemenitaši razmetali svoje premoženje in jim za čase krize ni ostalo ničesar.

Navajeni na dobro in brez-

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

Toda žal, ker taka poročila niso dobrodošla. Človek bi se šel malenkostnega in bi rekel: nič več tja, ker nisem vreden, da se me imenuje.

Dobro je upoštevati tudi nasvet našega dopisnika, naj jezili kontroliramo in naj ne omahujemo na vse strani kot jetra. Prav tako tudi, da pometemo pri sebi najprej. Vsi pa smo lahko zmotljivi ali površni in včasih mogoče tudi pregloboko posežemo. Včasih kaj izgovorimo, kar sami ne delamo, hočemo pa, da bodo drugi.

Dopisnik iz Puebla je prenehal dopisovati v Prosveto, ker mu nismo odobraval, da je Rusija najboljša dežela. Tudi Barbiča hočejo spraviti v Rusijo, pa se brani in odbije vse napade. Res, vsi se pričnimo špikati in Prosveta bo postala nekakšna godlja.

Poznal sem moža iz vasi Mlačev. Bil je gostilničar. Mož je imel to napako, da mu trepalnice niso mirovale in da je neprestano pomežikoval. Ko je šel nekoč iz Ljubljane, se je s prijateljem ustavil v neki gostilni. Pokličeta pol litra vina in sedeta k mizi, kjer sta že dva sedela in se prekecala. Pa reče eden: "Ti bom tako prisolil, da boš sedem solncev videl!" Naš rojak iz Mlačev se je prav tisti hip obrnil proti prepiralcema, toda je takoj dobil gorko zausnico s pripombo: "Kaj pa hudič primeš kuješ, naj me udari." Tako jo je naš možak po nedolžnem izkupilu, med tem ko sta se prepirala pomirila med seboj.

Prvi obiskovalci Slovenskega doma so letos bili Girardčani. Dne 8. januarja sta nas obiskala Matija in Joe Leskovec s soprogama. Hvala.

Na 17. januarja je bil konec demokratske stranke v Pennsylvaniji. Republikanci so napravili parado kot še nikoli prej. Iz te moke ne bo kruha. Na 20. januarja je potekla prva polovica drugega Rooseveltovega termina. Kmalu bom moral sneti njegovo sliko s stene.

Tega pa ne zamolčim, če se vsi na glavo postavite, da je bila dne 28. januarja veselica našega novega društva Keystoneers 755 SNPJ. To je bila v resnici veselica. Dvorana je bila veliko premajhna in tudi vsi drugi prostori napolnjeni. Mi smo napravili dvorano po naši meri, zadnjič pa so prišli iz vseh krajev in jo napolnili do zadnjega kotička, tako da smo nekateri domačini lahko doma ostali in jim naredili prostor. Celo Zidanšek je pripomogel do uspeha, ker je vas vse povabil. Najbrže si je mislil: le pridite, prostor vam bom napravil s tem, da bom doma ostal. In res je tako storil, le soprogo je poslal. Vprašal sem jo, kaj je s Tonetom, da ga ni. Povedala mi je, da počiva in da skrbeno življenje, se angleški plemenitaši-veleposestniki ne znajdejo več v novih razmerah. Vsled tega odprodajo zemljo in se s preostankom imetja selijo v mesta, kjer skušajo živeti kot rentniški, njihovi sinovi pa streme za državnimi službami, ki jih jim lahko nudi ogromni angleški imperij.—D. P.

ga nekaj v grlu tišči. Najbrže bi mu ne bilo škodovalo, če bi bil tudi on prišel in bi tisto stvar z nami pogljal iz grla.

Bila je torej udeležba in pol. Prišla je mladina iz Girarda, med njimi tudi Verbič s soprogo; iz Warrena jih je pripeljal Peršin; več jih je bilo iz Barbortona, šest celo iz daljnjega Johnstowna. Njim sem naročil, naj tam naše pozdravijo, Billi so tudi fantje iz Harmarville, člani društva 713—W. Bergine, M. Langus, F. Fogli, E. Steiner, J. Kaus in J. Margonaki. Njim smo se mi in naš kraj tako dopadli, da je bilo vedno prezgodaj za domov. In tako so nas kratkočasili še v nedeljo do pete ure popoldne. Pred odhodom smo še vsak enega pojedli, za spomin pa sem jim dal rdeč kranjski pipec. Zelo so se čudili, od kod taka umetnost. Rekli so, da ga bodo obesili v zborovalni dvorani, da si ga še ostali člani ogledajo. Upam, da so srečno prišli domov.

Na 11. februarja pa bo zopet nekaj veselih uric. Mladina Slovenskega doma namreč priredi plesno zabavo. Žal bo vsakemu, ki bo od te zabave izostal.

Kaj mislite bo pa na 15. aprila? Ali poznate Vadnalov kvartet iz Clevelanda? Ta kvartet prireja koncerte in igra take komade za ples, da noge ne morejo mirovati. In taka stvar se bo tudi pri nas zgodila. Na omenjeni dan nas bodo prišli kratkočasiti. Sežite po vstopnicah že sedaj, da jih ne zmanjka. S tem si boste tudi zagotovili prostor v dvorani. Več o tem pozneje.

Tudi jednotine slike bodo pri nas predvajane. Kdaj se bo to zgodilo, še ne vem. O tem bom poročal, ko dobim več informacij.

Na 27. januarja je prišla iz starega kraja moja vnukinja, hči moje sestre in Johna Francelna, bivšega Amerikanca. On je bil najprej v Pueblu, pozneje pa je prišel v Sharon in se tukaj oženil. Leta 1921 se je z družino podal v staro domovino v vas Roplevo, fara Struge. S seboj je vzel tri hčerke. Te so odrasle v stari domovini, zdaj pa si žele nazaj v svojo rojstno domovino. Mlajša hči Sophie je dobila pos iz Washingtona in je prišla sem kot Američanka. V stari domovini je bila 18 let. Prinesla je več lepih daril. Hvala vsem, ki so nam jih poslali.

Zadnjih par dni smo tudi tukaj imeli hud mraz. Ko sem bil oni dan v mestu in sem se nekoliko predolgo zamudil, sem imel tako rdeč nos od mraza kot pipec. Pa me je žena ozmerjala, da sem pijanec. Toda to, da si nežni spol barva nosove, to je pa modno! Naš pijanec, če ima nekoliko rdeč nos od mraza ali skrbil! Je res lušno na svetu!

Clevelandski Rebel naj še skuje kakšen dopis o domovini. Louis, le korajžo. Tudi Joe Snoy pravi, da ima več spominov iz mladih let. Ven z njimi! Pogledajte našega Matta Bajorja, kako se postavi. Ima dobre spomine in rad čitam take reči.

Anton Valentinčič, 262.

Edina želja

Zaročenka pred zaročo: "Dragi, kar se tiče mojih želja, imam samo eno..."

On: "In ta naj bi bila?"

"Ne odbij mi, prosim, nobene želje!"

Brezposelni delavci v Trentonu, N. J., protestirajo proti znižanju podpore. Spodnja slika kaže milijnike, ki so preprečili delegaciji brezposelnih vstop v državno zbornico.

Naciji zavezali jezik italijcem

Berlin, 4. febr. — Nemškimi igralcem, ki zbijajo šale na gledališčnih odrih, so naciji zavezali jezik. Minister propagande Joseph Paul Goebbels je naznanil, da ne bo nobenemu dovolil smešnega nacijev. Werner Finck, igralec in ljubljene nemškega ljudstva, ter štirje drugi igralci, so bili po ukazu ministra izključeni kot člani državne kulturne zbornice in ne bodo smeli več nastopati v gledališčih.

Diesov odsek obnovi preiskavo

Washington, D. C., 4. febr. — Z ogromno večino 344 proti 35 glasovom je nižja kongresna zbornica večeraj sprejela resolucijo, da Diesov odsek nadaljuje preiskavo neameriških aktivnosti v tem letu. Samo 34 demokratskih kongresnikov, katerim se je pridružil progresivec Marcantonio iz New Yorka, je glasovalo proti. Za resolucijo je glasovalo 187 demokratov, 155 republikancev in dva progresivca.

Tekstilna unija se pridružila ADF

Miami, Fla., 4. febr. — Člani eksekutivnega sveta Ameriške delavske federacije, ki so se tu sestali na svoji seji, so večeraj naznanili, da se je tekstilna unija pridružila ADF. Ta je nedavno izstopila iz Kongresa industrijskih organizacij. William Green, predsednik ADF, je naznanil, da bo njegova organizacija skušala potegniti tudi Zvezo nogavičarjev v svoj krog.

Sneg in mraz v južni Californiji

Los Angeles, Cal., 4. febr. — Hud mraz je zajel več krajev v južni Californiji in Arizoni. V citronskem pasu kurijo ognje, da obvarujejo drevesa pred zmrzovanjem. Phoenix, Ariz., je dobil snežno odejo in to prvič po dvajsetih letih. Čez 600 avtomobilov je obtičalo v snegu na cesti med mestoma Los Angeles in San Francisco.

Gandhijeva žena aretirana v Indiji

Rajkot, Indija, 4. febr. — Kasturiba Gandhi, žena voditelja indijskih nacionalistov, ki vodi borbo proti angleški nadvladi, je bila večeraj aretirana, ko je prišla sem, da sodeluje v kampanji civilne nepokorščine. Angleške oblasti so jo še prej posvarile, da bo aretirana, če se bo pridružila kampanji.

Pogajanje glede židov zaključena

Berlin, 4. febr. — George Buble, American in načelnik mednarodnega odbora za begunce, je zaključil pogajanja z nacjskimi avtoritetami glede izseljevanja židov iz Nemčije. Po konferenci je odpotoval v London, kjer bo 12. februarja poročal o rezultatu pogajanj s Hitlerjevo vlado ostalim članom mednarodnega odbora.

Mehika pozdravlja kubanskega diktatorja

Mexico City, 4. febr. — Polkovnik Fulgencio Batista, kubanski diktator, je bil navdušeno pozdravljen ob prihodu v glavno mesto Mehike. Unije so pozvale na plan tisoče delavcev, da pozdravijo diktatorja. Vlada je odredila vojaške parade njemu v počast in mu priredila veličasten sprejem. Batista bo ostal v Mehiki deset dni.

Bivši vojak napadli belgijskega premierja

Bruselj, Belgija, 4. febr. — Skupina bivših vojakov je napadla in pretepla premierja Paula Spaaka, ko se je vozil v svojem avtomobilu proti domu. Policija je rešila premierja iz rok razkačenih vojakov, ki so zahtevali od Spaaka, naj takoj resignira.

HUMOR

Težko

"Ela, povej no, ali je tako težko skrivnost obdržati zase?"

"Nimam pojma, nisem še nikoli poskusila."

Zdrav spunc

"Ali se v tem hotelu dobro spi?"

"Sijajno! Ko sem ob devetih zjutraj pozvonil, je še vse oboje spalo!"

Nerazumljivo

Ravnatelj: "Ne, ne, moj dragi, vloga vam ne morem pustiti."

Igralec: "Zakaj pa ne, gospod ravnatelj? Kaj pa zahtevate?"

Ravnatelj: "Več fantazije, moj dragi, več fantazije! In nekoliko več življenja v smrti sceni."

Škotska

Dva Škota se srečata.

"Ali poznas najnovejši dovtip o nas Škotih?" vpraša eden drugega.

"Ne, kakšen pa je?"

"Če mi daš penny, ti ga povem," reče prvi.

"Zares posrečen dovtip," se zasmije drugi.

Prva uradna slika svetovne razstave v New Yorku, ki bo slovesno otvorjena 30. aprila.

